

Politikai
röpiratok.

167.

167
1518

AZ ALSÓHÁZ

IDEIGLENES

RENDSZABÁLYAI.

8.

BUDÁN,

A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM BETŪIVEL

1848.

615752 00085 194

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

EDITION

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO

1948

1948

Az

Országgyűlés megnyitásának

RENDE

Julius 5-én 1848.

Julius' 4-én reggeli 10 órakor úgy a képviselők, mint a felsőház' tagjai teremökben összegyűlnek.

Az alsóházban a legkorosabb tag elfoglalja az elnöki, a hat legifjabb tag a jegyzői széket, és sorshuzás útján 11 tagból álló küldöttség alakíttatik.

A felsőházban szinte a legkorosabb tag foglalván el az elnöki helyet, az elnököket kinevező királyi rendelet felolvastatik, s az elnök székebe ülven, miután a négy legifjabb tag a jegyzői kötelességet veszi át, sorshuzás útján 11 tagból álló küldöttség alakíttatik.

A küldöttségnek tagjai az elnökök és jegyzők is.

A két küldöttség szónokot választván, Ő Fenségénél mint királyi Biztosnál és Ő Felsege Kipviselőjénél Julius 5-én, d. e. 10 órakor, a várban udvarol és tisztelkedik.

Ő Felsege Julius 5-én, délben 11 $\frac{3}{4}$ órakor indul ki a várból, a ministerek és udvara kíséretében.

A menet sorkatonaság és nemzetőrség kettős sorai közt halad, kik a vártúl kezdve a színpületi terem' lépcsőzetéig leendenek fölállítva.

A lépcsőzetnél Ő Fenségét az alsó és felsőházi küldöttség fogadja.

Ennek előmenetele mellett vezetetik Ő Fensége az alsóházi terembe, hol mind az alsóház, mind a felsőház' tagjai állva fogadják.

A teremben Ő Fensége beülvén székebe, jobbrúl és balrúl a ministerektől környeztetve, olvassa a trónbeszédet; felolvastattik Ő Fenségének az országgyűléshez intézett királyi kegyelmes két rendbeli leirata is, melyben Ő Fenségét mint királyi biztost az országgyűlés' megnyitásával megbízni, és a törvényhozási és végrehajtási ügyekben teljes hatalommal felruházni méltóztatott.

Ekkor a miniszerelnök az országgyűlést Ő Fensége nevében megnyitottnak jelenti ki.

Ezután Ő Fensége fölkel, és a ministerek s udvara kíséretében, a két ház küldöttségének előmenetele mellett, a teremből eltávozik.

A két ház' tagjai pedig teremeikben gyűlvén össze, megalakulásukkal foglalkodnak.
Kelt Budapest, Julius 2-án 1848.

Az alsóház' ideiglenes rendszabályai.

I. SZAKASZ.

A megnyitásról.

1. §. Az országgyűlés' megnyitásának módját külön rendelet határozza meg.

II. SZAKASZ.

Az igazolásról.

2. §. Megnyitás után az alsóház a legkorosabb tag' elnöksége, s a legfiatalabb hat tag' jegyzősége mellett özszeülvén, a tagok' igazolásával foglalkozik.

3. §. A gyűlés' az elnök által eszközendő sorhuzás' utján, kilencz egyenlő osztályra oszlik.

4. §. Az első osztály megvizsgálja a második osztálybeliek' tagságát, a második osztálybeliek a harmadik' osztálybeliekét, a harmadik a negyedikét, a negyedik az ötödikét, az ötödik a hatodikét, a hatodik a hetedikét, a hetedik a nyolczadikét, a nyolczadik a kilenczedikét, a kilenczedik osztály pedig az első osztálybeliekét.

5. §. Ez okból a megbízólevél gyanánt szolgáló választási jegyzőkönyvek, ugy a választás' érvényessége ellen intézett elmentmondások és panaszok írásba foglalva, az elnöknek előzetesen átadandók.

6. §. Az elnök ezen iratokat a 4. §. értelméhez képest, az osztályok között felosztja.

7. §. Mindegyik osztály' előadóját azonnal maga választja meg általános szótöbbséggel.

8. §. Ha a vizsgáló osztálynak valamely tagja, annak vizsgálata alá tartozó valamelyik tagnak jelölttársa volt, ez esetben különösen szavazata az osztályülésben.

9. §. Az osztálybeli előadók a kifogás nélküli választásokat az előre meghatározott órára összevegyült háznak még a megnyitás napján bejelentik.

10. §. Azon választások, melyek iránt vitatkozás lehet, csak a gyűlés' alakulása után és általános szótöbbségen alapuló véleménynyel terjesztetnek elő.

11. §. Kifogás nélküli választásnak tekintetik, melynek választási jegyzőkönyve rendben van, s mely iránt panasz beadva nincs.

12. §. Panaszt csak az illető választókerületi követjelöltek, vagy választók, s

egyedül írásban tehetnek, s csak úgy véte-
tik figyelembe, ha indokolva van.

13. §. Azon tagok' igazolására, kik az
országgyűlés' elejére meg nem jelentek, s
ekép a kilencz osztályba föl nem osztattak,
a ház saját kebeléből fog egy kilencz tagu
állandó bizottmányt választani.

14. §. Minden osztályban a tagok' leg-
alább fele számának kell a vizsgálatnál je-
len lenni.

15. §. Minden választás érvénye fölött,
ha az kétségbe vétetett, a ház határoz. Az
elnök felszólítja először azokat, kik az osz-
tályelődő jelentése mellett vannak, hogy
álljanak fel; azután pedig azokat, kik elle-
ne vannak. Kétség' esetében a kísérlet is-
mételtetik. Ha a többség ekkor sem volna
világos, a tagok' névszerinti felszólítása
mellett golyózás útján történik meg a sza-
vazás.

III. SZAKASZ.

Az alakulásról.

16. §. Midőn a ház általi érvényesítés'
nyomán az elnök már 226 tagot nyilat-
koztatott ki törvényesen választott Kép-
viselőnek, s kifogástalan választások iránt

előadandó jelentés többé nincs, a gyűlés' igazolt tagjai a ház' hivatalnokait választják.

17. §. Először az elnökre történik a szavazás eképen: A jegyzók' egyike betűrend szerint felolvastván az igazolt tagok' neveit, ezek egyenkint megjelennek, és a korelnök előtt kitett lálába teszi czéduláját mindenki. Az első felolvasás' alkalmával jelen nem voltak nevei, a szavazatok' beadhatása' tekintetéből, végül még egyszer felolvastatnak. Ekkor a korelnök' felügyelete alatt a jegyzók a gyűlés' színe előtt összeszámítják a szavazatokat, s a korelnök kimondja az eredményt.

18. §. Ha általános többség nincsen, a szavazás azon két tag felett ismételtetik, kik mellett aránylag legtöbb szavazat nyilatkozott.

19. §. Ezután, az előbbi módon, egyszerre két alelnök, végre szinte egyszerre hat jegyző választatik.

20. §. Midőn a választás minden hivatalra megtörtént, a korelnök felszólítja az elválasztott hivatalnokokat helyeiknek elfoglalására.

21. §. Ekkor az elválasztott elnök nyilatkoztatja, hogy az alsóház alakulva van.

22. §. Az elnök, alelnökök és jegyzók' nevei hivatalos tudomás végett Ő Felségének feljelentetnek.

23. §. A tagok az első ülésben elfoglalt helyeiket, csak kölcsönös egyetértés mellett változtathatják meg.

IV. SZAKASZ.

A rendőrségről.

24. §. Hallgatóságnak hely egyedül a karzatokon van.

25. §. A karzatok' egy része mindenkinek nyitva áll; más része hölgyek s jegygyel bírók számára van fentartva. Jegyet az elnöki hivatal által megállapítandó rendben és számban a ház' tagjai kapnak és adnak ki.

26. §. Helyeslést vagy nem helyeslést nyilvánítani a hallgatóságnak tilos.

27. §. A karzatokon rendügyelők lesznek felállítva.

28. §. Ha valaki a rendet zavarja, s az elnök' egyszeri intésének sikere nincs, másod ízben az 1848. IV-ik t. czikk' értelmében, az egyes hallgató, vagy illetőleg az egész hallgatóság kiharancsoltatik azon karzatról, hol a csend megzavartatott.

29. §. Ha a hallgatóság minden karzatról kiharancsoltatik, a tanácskozás, a többség' határozata szerint vagy még azon nap, vagy máskor, de ismét hallgatóság' bebochtásával nyilvánosan folytattatik.

30. §. A csendzavarók, a kitiltáson kívül, az elnök' felhívására hatóságilag is meg fognak fenýítettetni.

31. §. Mindenik házhoz szükséges mennyiségben teremörök fogadtatnak, kik a teremben, a mellékteremekben, s a karzaton tesznek, itt rendőri, szolgálatot.

32. §. A házak' alakulásaig a teremöröket a belügyminister nevezi ki. Későbbben a teremörök' felfogadása, s az azokkali rendelkezés az elnököt illeti.

33. §. Ezenkívül mindenik házhoz, a budapesti nemzetörségből minden ülésre nemzetörök kellő számmal rendeltethetnek, kik az elnök' intézkedése szerint a rendre ügyelnek fel.

34. §. Szükség' esetében, a parancsnokokhoz intézendő irott rendelet által a törvényhozás' biztosítására az egész helybeli, mind nemzetörségi, mind katonai fegyveres erőt kirendelheti az elnök, saját felelősége mellett.

35. §. E rendszabályok' illető pontjai, külön kinyomatva, minden bejárásnál s minden karzaton kifüggesztetnek.

V. SZAKASZ.

A kérelmekről.

36. §. Minden kérelem irásban adatik be az elnöknek, vagy valamely tagnak, ki azt a ház' elébe terjeszti.

37. §. Kérelmeket egyeseknek vagy küldöttségeknek a házakba vinni nem lehet.

38. §. A kérelmeknek csak tárgyai jelentetvén be, az illető jegyző által felolvasatlanul az állandó kérelmi bizottmányhoz tétetnek át, sorozás és véleményadás végett.

VI. SZAKASZ.

A tanácskozási rendről.

39. §. A tanácskozás' előkészítése s egyszersmind bizottmányok' alakítása végett, a ház folytonosan kilencz osztályra van felosztva, melyek sorshuzás' útján minden hó végével újra alakíttatnak.

40. §. A bejelentett indítványok, javaslatok, kérelmények és bizottmányi jelentések felsoroztatván, a napirend a ház' többségének határozata szerint elnökieleg készítették el és függesztetik ki.

41. §. Ha az indítvány' célja: törvényt alkotni, azt törvényjavaslatképen szerkesztve kell a bejelentéskor benyújtani.

42. §. A bejelentett indítványok' fölvételi ideje meghatározatván, az alatt ki nyomatnak s a tagok közt szétesztatnak.

43. §. Elérkezvén a fölvételi idő, az indítványozó kifejti indítványát, s a ház szavazás utján elhatározza, ha valjon az indítvány tárgyalás alá vétessék-e vagy sem?

44. §. Ha a ház azt katározza, hogy az indítvány nem fog tárgyalás alá vétetni, azon évi ülésben nem lehet azon indítványt ismét előadni.

45. §. Ha a ház csak elhalasztja a tárgyalás alá vételt, tárgyalását ismételve lehet sürgetni.

46. §. Ha a ház azt határozza, hogy az indítvány tárgyalás alá vétetik, és az indítvány' célja törvénynek alkotása, még a tanácskozás előtt az osztályokhoz utasítatik, megvizsgálás és jelentéstétel végett.

47. §. Ez esetben az indítvány az osztályülésekbe vitetik, melyek kekelükből két-két tagot választván, ezek képezik azon bizottmányt, mely az indítvány iránt véleményt készít.

48. §. Az ilyen bizottmányok magánüléseket tartanak, melyekben tagjainak legalább fele részt venni tartozik.

49. §. A bizottmányok saját kebelökből elnököt és előadót választanak, ki a bizottmány' részéről a háznak indokolt véleményt nyújt be.

50. §. A bizottmányok a tárgy iránt mindenkit előhívhatnak és meghallgathatnak, a meghívott felelni tartozván.

51. §. A ministerek, vagy az általok e végre kinevezett megbizottak, adandó felvilágosítás végett, részt vehetnek minden bizottmányi ülésben, valamint arra meg is hivathatnak; ezért a tanácskozás' helye, ideje, és tárgya a ministeriumnak mindenkor tudtára adandó.

52. §. A bizottmányok működéseikben magukat a ház' megállapított napirendéhez tartják.

53. §. A bizottmányi jelentések, rendkívüli eseteket kivéve, felolvastatás előtt legalább három nappal előbb kinyomatva szétosztatnak a ház' tagjai között.

54. §. A kormány által előterjesztett törvényjavaslatoktól a bizottmányhoz utasítást megtagadni nem lehet.

55. §. A pénzügyre, a ház' ügyeire, melyek közé a ház' költségvetése is tartozik, és a kérelmekre állandó bizottmányok választatnak a ház' kebeléből, melyek' mindenike 15 tágból áll. A bizottmányi ülések' tartására legalább hét tag' jelenléte szükséges.

56. §. A bizottmányi jelentés felolvasása után, a ház' vagy azonnal tanácskozás alá veszi azt, vagy pedig e végre időt határoz.

57. §. A tanácskozásban először az indítványozót, azután a bizottmányi előadót illeti a szó; szavazás előtt az indítványozónak joga van még egyszer szót emelni.

58. §. A többi tagok a följegyeztetés során szólanak. De meddig egyenlő számban vannak, a bizottmányi jelentés mellett, és ellene szólók felváltva juttatnak szóhoz.

59. §. Az 57. és 61. §ban említett esetet kivéve a tárgy alapelvehez, és lényegéhez egyszernél többször szólani tilos.

60. A följegyeztetés az elnök által e végre megbízott jegyzőnél történik, ki a szónokokat sor szerint felszólítja.

61. §. A ministerek, vagy az illető tárgyra általuk a háznak eleve bejelentett megbízottai, tárgyalás közben szót bármikor kérhetnek.

62. §. Szót kérhetnek bármikor azok is: 1-ör kik napi rendet indítványozni. 2-ör netaláni személyes megtámadásra válaszolni, vagy 3-ör a házi rendre hivatkozni akarnak.

63. §. Az indítványozónak mindig jogában áll indítványát visszavonni, ha azonban más valaki azt magáévá teszi, a tárgyalás tovább foly.

64. §. Előadást írásból olvasni tilos, kivéve a bizottmányi előadót, és a ministereket, midőn felhívásra adnak felvilágosításokat.

65. §. A tagok saját helyeikről csak az elnök és a háznak engedelmével szólhatnak közbe röviden, és egyedül ténybeli felvilágosítás végett.

66. §. A ministerek, vagy megbizottaik ndazáltal helyeikről is szólhatnak.

67. §. A tanácskozásnak két része van. Először az elv, és lényeg általánosan tárgyalatik, azután a czikkenkénti tárgyalás következik.

68. §. Az általános tárgyalás bevégeztével, ha kívántatik, felállás és ülve maradás által nyilatkozik a ház, s kétség esetében névsor szerinti szavazás történik, ha vajjon megtörténjék-e a czikkenkénti tárgyalás.

69. §. Minden cikkénél a tárgyalat javaslatnak, előbb a módosítványok, azután az almodosítványok iránt történik szavazás.

70. §. A módosítványokat, almodosítványokat, vagy pótlékokat szerkezve kell indítványozni; hogy szavazás alá kerülhessenek, legalább egy tagnak kell pártolni. Ha a bizottmánnal közölve nem voltak, a bizottmány kívánatára ehez utasíttatnak.

71. §. Az előterjesztett módosítványokat, almodosítványokat és pótlékokat a ház is a bizottmányhoz utasíthatja.

72. Ha az indítványtól eltérő, olly módosítvány tétetik, melly külön indítványnak tekinthető, a ház külön tárgyalás alá utasít-

ja, s a szönyegen lévő tárgyat tovább folytatja.

73. §. Ha valamely szónok beszédében olly módosítás feküdnék, melyet a ház tanácskozás alá akar venni, beszéde végével írásba fogja tenni.

74. A módosítványok az előterjesztés sora szerint jőnek tárgyalás alá, s meddig valamennyi eldöntve nincs, csak a módosítványt lehet előadni.

75. §. Az olly módosítványok, mellyek több cikket összefoglalva érintenek, megelőzik az egyes cikkeket érintő módosítványt.

76. §. A cikkek rendesen sorban tárgyalatnak, ha csak a ház valamely folyó cikk tárgyalását későbbre nem halasztja. A tárgyalt cikkekre többé visszatérni nem lehet.

77. Tárgyalatván egyenkint a cikkek, végül az egész javaslat iránt történik szavazás.

78. §. Választásoknál, és minden más lehető személyes ügyben a szavazás titkosan történik. Egész törvényjavaslat elfogadása iránt, névsor szerinti felszólítás mellett, fenszóval.

79. §. Más esetekben felállás által nyilatkozik a ház; először a pártolók, azután az ellenzők állanak föl. Kétség esetében a kísérlet ismételtetik, s ha ekkor sem vilá-

gos a többség, ugy mind annyiszor midőn azt legalább tíz tag kívánja, névsor szerinti felszólítás mellett történik a szavazás.

80. §. Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni tilos.

81. §. Midőn felállás által történik a szavazás, a többséget, a jegyzőkkel egyetértőleg az elnök számítja össze, s az elnök mondja ki.

82. §. Bármely tárgy érvényes eldöntésére az igazolt tagok általános többségének jelenléte szükséges.

83. §. Határozatai ellen a ház semmiféle ellenmondást nem fogad el.

84. §. Szavazásra a többség beleegyezésével, az elnök teszi fel a kérdést.

85. §. A kérdésnek mindig úgy kell feltéve lenni, hogy igen, vagy nem-mel történhessék a szavazás, a kérdés szavazás előtt felolvasandó.

86. §. A kérdések' föltevésében a napi rendnek, azután rendszabálynak elsősege van a tárgy felett, s ennek tárgyalását felfüggeszti; mint elsősege van azon indítványnak is, hogy a tárgyalásnak nincs helye.

Továbbá elsősege van az elvetésnek a tárgyalás felett; azután a halasztásnak, mely kétféle lehet: t. i. határozatlan időre, és sorozatra halasztás. A tárgy fölvétele után pedig elsősege van azon

módosítványnak, mely az eredeti indítványtól legtávolabb áll, és e közeledési fokozat szerint történik a módosítványok, és végre az eredeti javaslat felett a szavazás.

87. §. Ki a ministerekhez felvilágosítás végett szót akar intézni, tartozik azt legalább 24 órával eleve bejelenteni.

88. §. Pénz ajánlatnál mindig a legnagyobb összeg jó először szavazás alá.

VII. SZAKASZ.

Az elnökről.

89. §. Az elnök a ház' véleménye szerint megnyitja, és eloszlatja az ülést. Őrködik a csend, és rendszabályok megtartása fölött; a kérdéstől eltérőket a kérdésre igazítja; a rendet sértő szónokot, beszéde félbe szakasztásával is, rendre utasítja.

90. §. Rendre utasítás után, a szónokot illeti a szó, mentsége előadására.

91. §. Másodszor is rendre utasítván valamely szónok és mentsége is meghalgtatván, a felett a ház határoz, és ha a rendre utasítást megerősíti, ez jegyzőkönyvbe vétetik, és a szónoknak azon tárgyban a szólás többé meg nem engedtetik.

92. §. Ha a csend a szólás' rendén nem levők által zavartatik, az elnök csengetyű-

vel jelt ad; ha a csend még akkor sem áll be, névszerint felszólítja a csendzavarókat; ha a csendet helyre állítani nem képes, fővegének fölvetelével az ülést bizonyos kijelentett időre felfüggeszti, mely egy óránál tovább nem terjedhet.

93. §. A hallgatóság által okozott rendezavarás' vagy egyéb féktelenkedés' esetében, a rendnek mind a teremben, mind a karzatokoni fentartására nézve is, a 24—34 §-okban foglaltak határozzák meg az elnök' jogait s illetőleg kötelességeit.

94. §. Az elnök jelenti ki a többséget s mondja ki a ház' határozatát.

95. §. Az elnök, a tárgy' állásához, tisztéhez képest, bármikor szólhat, sőt szólni köteles; ha azonban a tárgy' alapelve mellett vagy ellen kíván szót emelni, az elnökséget a tárgy' befejezéseig a következő alelnöknek átengedni tartozik.

96. §. Eltávozásra követnek engedelmet csak a ház adhat. Rendkívüli esetben az elnök, ki azt a legközelebbi ülésnek bejelenteni tartozik.

VIII. SZAKASZ.

A jegyzőkről.

97. §. A jegyzők sor szerint bejegyzik az indítványokat, feljegyzik a szólanó kívánók' neveit, az elnök' felszólítására összeszámítják a szavazatokat s feljegyzik, és jegyzőkönyvbe iktatják a ház' határozatait.

98. §. A jegyzőkönyv' foglalatát képezi: 1. Az indítvány, módosítvány, almodosítvány vagy pótlék, ha szavazás alá került. 2-or A szavazatra kitűzött kérdés szó szerinti szerkezetben. 3-or A szavazatok' száma mindkét részről. 4-or A szavazás nélkül hozott határozatok.

99. §. Az ülés mindig az előbbi ülés' jegyzőkönyvének felolvasásával és hitelesítésével veszi kezdetét.

100. §. A jegyzőkönyvek időszakonként kinyomatnak, s ugy ezekből, mint a ház' minden nyomtatványából a tagok egy példányt kapnak.

101. §. A ház' minden nyomtatványaira a jegyzők ügyelnek fel, kiknek főigazgatása alatt áll az összes irattár és iroda.

IX. SZAKASZ.

A két ház' egymáshozí viszonyáról.

102. §. Mindenik ház külön készít válasz felíratot.

103. §. Határozataikat jegyzóik által közlik a házak egymással.

104. §. Mind a két ház által elfogadtatván valamely törvényjavaslat s az illetó elnökök és jegyzók által aláíratván, királyi szentesítés alá terjesztéséról a ministerium gondoskodik.

FÖVÄRSI
KÖNYVTÁR
1912

EDVÁROSI
KÖNYVTÁR
1870

